

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רה"ק ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת וישלח

בס"ד, עש"ק פרשת וישלח
ט"ו כסלו תשפ"ג – שנה י"ד גליון תרל"ח

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
4:00	5:15	5:53	4:13	5:40	5:22
3:52	5:10				

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיַּעֲקֹב נֹסֵעַ סִבְתָּהּ וַיִּבֶן לוֹ בַּיִת וַלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סִבְתָּהּ עַל בֶּן קְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סִבְתָּהּ (לג.)

ו"ק, אלא השם יקרא יהו"ה, כי כשם שחור"ב נקראים י"ה, כך יקראו זו"ג, כי ז"א יהיה תמיד בן י"ם שלם, והנוקבא תהיה במדרגתה הראשונה עיי"ש. היינו שז"א כשהוא בבחינת ו"ק הוא מלא דינים, כי הוא בלתי מוחין דחכמה, ולע"ל כשיהיה המתקת הדינים, יהיה נמשך מוחין דחכמה, ואז יהיה ז"א בן י' ספורות.

ולפי"ז אפשר לפרש המקרא קודש, ויעקב נסע סבתה היינו שזה איתא בתיקו"י (דף כט.) מתי יהיה עמודא דאמצעייתא שלים, כד אתחבר בשכינתא, היא הוא דכתיב ויעקב נסע סבתה ויבן לו בית, היא הוא דכתיב ויבן הוי"ה אלהים את הצלע' (שם ב כב), בההוא זמנא דאתחבר עמה, ויבא יעקב שלם' (שם לג יח), בההוא זמנא תהא סוכה שלימתא, כ"ו ה"ם, יאהדונה" עיי"ש. היינו שיעקב אבינו עשה הכנה לגאולה אחרונה שיהיה היחוד השלם בבחינת סוכ"ה, ועיי"ז ויבן לו בית יבנה הבית השלישי הנקרא בית כנ"ל.

וזה ע"י ולמקנהו עשה סבת היינו שגם בעניני גשמייות וצרכי עוה"ז, עשה סבת יעשו הכול ביחודא שלים לשם שמים, ועיי"ז נמתקים כל הדינים בעולם, כי שם אלהים ב"ג המב"ע, סוד עולם הזה שמתנהג על פי המב"ע וכו' אחיזת עשו, ויעקב הוא סוד עולם הבא שנברא ביו"ד, וזהו יו"ד דיעקב, היינו שע"י שהתנהגו במב"ע של עוה"ז בחכמה לעשות הכול לשם שמים, עיי"ז יתעלו כל עניני עוה"ז ויהיה המתקת הדינים בעולם.

ולכן קרא שם המקום סבות ע"ש שלמקנהו עשה סבת, כי כל הגאולה תלויה ע"י שיקדשו בני ישראל כל קניני עוה"ז ביחודא שלים לשם שמים. וזה מש"כ ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון' (תהלים ג ו) היינו כשיהיה היחוד סוכה בשלימות, אז יהיה 'מעונתו בציון' שיבנה בית המקדש השלישי בב"א.

הקב"ה יעזור לנו ללכת לקדש ולעשות את כל קניני עוה"ז לשם שמים ביחודא שלים, ועיי"ז יעלו מ"ן מכל הניצו"ק שנתפזרו בעוה"ז, ויהיה היחוד השלם והגאולה השלימה בבנין בית המקדש השלישי בב"א.

רעוא דרעיון תשס"ח לפ"ק

יוד מם, שורש הברורין, וכשיתבררו אלף יומין אלו, והעודף אלף אלופו של עולם, שזה עיקר להעלות שכירת עוונות, ולזה נתארך הגלות אחר עבור אלף יומין, בשביל אותו אלף אלופו של עולם עיי"ש.

ובמנו שאיתא ממרן האר"י"ל (עין חיים שער סדר אצילות פרק ב) וז"ל: עקבים דא"ק מתלבשים ב"ם העשיה, וכ"א כלולה מק' הרי אלף יומין דחול, כי שם הקל' כולם, ובהשתלם להודרך ולהתברר האור מעולם העשיה, שהוא סוד יעקב' י' עקב, כי הם עשר ניצוצי אורה הניתנין בעקב שהוא עולם העשיה, כי אז בעקבא משיחא היא א"ק חוצפא יסגא, ואח"כ יעמדו רגליו על הר הזותים דכתיב 'ועמדו רגליו וגו' (זכריה יד ד) וישתלם קומתו, ועליו נאמר 'הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד' (ישעיה נב ג) 'ישכיל' מעשיה בסוד 'ונחמד העין להשכיל' (בראשית ג ו) עין הדעת. 'ירום' מציורה. 'ונשא' מבריאה. 'וגבה' מאצילות. 'מאד' אותיות אדם הוא א"ק. אז יבוא משיח בע"ה.

וזה שאמרו חז"ל (בבא מציעא ל:) אמר רבי יוחנן, לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה, אלא דיני דמנותא לדיינו, אלא אימא שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפנים משורת הדין. היינו שלא דנו לפנים משורת הדין שיהיה מיוזג בין מדת הדין והרחמים ולכן נחרבה ירושלים, כי הנהגה של מדת הדין אין קיום לעולם.

וזהו שמרמזו 'בעקב' עשו' שם אלהים בחינת דין, היינו שהגלות של אדם גרמה ע"י שדנו בה דין תורה, שלא המתיקו את הדינים ע"י לפנים משורת הדין, ולכן נתעורר למעלה ג"כ מדת הדין בלי המתקתה ונחרבה הבית.

והנה כדי שיהיה הגאולה הוא ע"י שיתנהגו לפנים משורת הדין, בחינת המתקת הדינים בחכמה, וזהו 'יד'ו' אותיות יו"ד בחינת חכמה, וגם מרמזו למה שמבואר ממרן האר"י"ל בלקו"מ תורה עה"פ 'ביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד' (זכריה יד ט) וז"ל: הנה עתה בגלות נקרא ז"א ונוקבא דודים, ואו"א רעים, דאו"א לא מתפרשין, וזו"ג לזמנין מתחברים, אבל לע"ל יהיה 'הוי"ה' ז"א, 'שמו' שהיא נוקבא, יהיה ג"כ 'אחד' פב"פ עמו כמו או"א, נמצא שהשם לא יהיה יהו"ה שהוא מורה על בחינת

יש לדקדק למה לא קרא שם המקום בית, על שם הבית שבנה לנפשות שהם העיקר, אלא קרא סוכות על שם הסוכות שעשה למקנהו שהוא המפל. והנראה לומר, שרש"י פירש עה"פ 'ועבר נא אדני לפני עבדו ואני אתנהלה לאמי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעיריה' (שם יד) וז"ל: הרחוב לו הדרך, שלא היה דעתו ללכת אלא עד סוכות, אמר אם דעתו לעשות לי רעה ימתין עד בואי אצלו, והוא לא הלך, ואימתו ילך בימי המשיח שנאמר (עובדיה א כא) 'ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו'.

נמצא שיעקב אבינו עשה הכנה רחבה לבניו ולזרעו אחריו, לגאולה השלימה בבנין בית המקדש השלישי בב"א, דהרי כאן מדבר התורה לאחר הדין ודברים שהיה בין עשו ליעקב אבינו, שהוא מרמוז על הגלות הרביעי שהיא גלות אדום, ולאחריו יהיה התיקון השלם ע"י הבחינה של יעקב אבינו, כי הרי אמרו חז"ל במסכת פסחים (פח.) וז"ל: ואמר רבי אלעזר, מאי דכתיב 'והלכו עמים רבים ואמרו לנו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו' (ישעיה נג ב), אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק. אלא לא כאברהם שקראו הר, ולא כיצחק שקראו שדה, אלא כיעקב שקראו בית. וכתב אא"ז הנה"ק בעל המגלה עמוקות (ויצא) שבית המקדש הראשון הוא נגד אברהם שקראו הר, ובית המקדש השני הוא נגד יצחק שקראו שדה, ובית המקדש השלישי הוא נגד יעקב שקראו בית עיי"ש.

וזהו מש"כ בפרשת תולדות 'ואחרי כן יצא אחיו וידו אחות בעקב עשו ויקרא שמו יעקב' (כה כו), היינו שעקב ב"ג ב"פ שם אלהים, שמשם אחיותו של עשו בימי הגלות, ויעקב אבינו עשה הכנה לע"ל, והמתיק אותה ע"י בחינת יד'ו אתון יו"ד בחינת חכמה שהוא שורש הדין, כי חכמה סתימאה נתלבשה בה גבורה דעתיק כנודע (עין חיים שער כט פ"א). וכמבואר מרביה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא וזה"ה בספה"ק היכל הברכה (ויגש דף רנה:) וז"ל: ורוא דיהודא קין הגאולה, סוד בעת שנתבררו אלף יומין דגלותא, אלף אלף, סוד בחכמה אתבררו, אחורים דאלהים דהה"ן, אלף, אלף למד, אלף למד הה, אלף למד הה יוד, אלף למד הה

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו
ארצה שעיר שדה אדום (לכד)

איתא במדרש רבה (ב"ר עה ח), וזה שנאמרה ברוח הקודש על ידי שלמה מלך ישראל, 'ברכות לראש צדיק ופי רשעים יכסה חמם' (משלי יו), כנגד מי אמר שלמה המקרא הזה, לא אמרו אלא כנגד יעקב ועשו, 'ברכות לראש צדיק' זה יעקב, 'ופי רשעים יכסה חמם' זה עשו הרשע, אשריהם הצדיקים שמתברכין בארץ ומתברכין בשמים עכ"ל המדרש. וצריך להבין המדרש, מה שייכות הפסוק הזה, עם הפסוק וישלח יעקב מלאכים לפניו.

ואפשר לומר בדרך רמו, כדי להבין בעוה"ת בזכות אבותי הקדושים והטהורים והצדיקים, שרפי מעלה בקדושה ובמהרה וצללה"ה מקאמרנא זיע"א ועכ"א. בהקדים מה שאמר רבנו הקדוש מרן מוה"ר רבי ברוך ממעוז"בו וצללה"ה זיע"א, שהיום ח"י כסליו הוא יומא ההילולא שלו וזכותו יגן עלינו, שנושע במהרה בביאת גואל צדק בב"א. שאמר על הפסוק בתהילים 'היחברך כסא הוות יצר עמל עלי חק' (צד כ) שהכוונה היא, שהאדם הישראלי צריך לראות ולתקן מה שנחסר מהכסא, כי זה ידוע מחכמו"ל (מדרש תהלים ט), שזמון מלחמת עמלק ימ"ש, אין כסאו שלם ואין שמו שלם, והשכינה בגלותא ביחד עם בני ישראל כידוע.

וזה הוא כל תכלית העבודה של האדם הישראלי, שיהיה השם והכסא של הקב"ה כביכול בתיקון השלם, ולא להתפלל רק על עצמו שלא יחסר לו כלום, רק אדרבא עיקר התפילה יהיה על השכינה הקדושה כביכול שלא תהיה בגלותא, וממילא יהיה לו ג"כ ישועה, ולא שיהיה עיקר תפילתו על הפרנסה ושאר דברים גשמיים. וכמו שאיתא בתיקון"ז (תיקון ו כב). שבראש השנה צריך אדם הישראלי להתפלל עבור השכינה ולא על עצמו, ולא יקרא הב הב לנא מזונא. וזה הוא מה שכתוב (שמואל"א כו) 'מדוע לא בא בן יש' הכוונה על משיח בן דוד, 'גם תמול גם היום', והמעם 'אל הלחם' בגלל שעוסקים רק בגשמיות, אבל אם היינו מתפללים על שכינתא כביכול שהיא בגלותא, ממילא היה לנו ג"כ ישועה, השם יתברך ירחם עלינו במהרה. וכבר האריך בזה רבינו הקדוש אא"ו רשכבה"ג זי"ע בספרו נוצר חסד עמ"ם אבות (פ"ג מ"ב) על המשנה 'הוי מתפלל בשלומה של מלכות' שהיא השכינה

עיי"ש.

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה
שעיר שדה אדום (לכד)

ר"ל ידוע (וזה"ק ח"א קנז) הוא שיעקב הוא בחינת ת"ת, ששם מתלבש בגלות בימי החול מלאך מט"מ, ובמלכות מתלבש מלאך סנדלפון, וכנגדם אצל עשו הרשע, מתלבש בו סמא"ל, ובאשתו המרשעת מתלבש הקליפה לילי"ת הרשעה, וכל זה הוא בגלות כנודע.

וזהו דכתיב וישלח יעקב ת"ת, ז"א קדישין, בסוף הגלות והתחלת הגאולה שיהיה בב"א, מלאכים ממש מט"מ וסנדר"ל, בסוד מט"מ הוא עבדא דקב"ה (וזה"ק ח"א קפא:), לזה שלחם לפניו כדרך ארון לעברו. אל עשו אחיו לפי שכל זמן הגלות יעקב הוא יצר טוב, בהתלבשותו במלאך מט"מ, ועשו הוא היצר הרע, ושניהם שרוים ויושבים בלב של בר ישראל, יעקב בימין הלב, בסוד (קהלת י ב) 'לב חכם לימינו', ועשו בשמאל הלב, בסוד 'לב כסיל לשמאלו' לזה נקראים אחים, לפי שהיו שניהם שרוים בלב אחד, ארצה שעיר ר"ל כמו שבקדושה נקראת מלכות ארץ ישראל, ה"ה אשת עשו נקראת ארצה שעיר, על שם הגבורות והדינים של עשו שהוא מלא שער, שדה אדום ר"ל א' שהוא יחוד אצל הקדושה המכונה בשם דבור כנודע, וכאן נקרא אדום א' שלו הוא דום, כי אל אחר אסתרם ולא עבד פרין ואיבין כנודע (וזה"ק ח"ב קג).

ויצו אתם לאמר כה תאמרין לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה ר"ל ויצו אתם למט"מ וסנדר"ל, לאמר לעשו, כה תאמרין לאדני לעשו כי בכל הגלות הוא היה ארון לכל בני אדם שהוא יצר הרע, ושומעין לו יותר מיצר טוב שהוא יעקב, לזה כתיב כה אמר עבדך יעקב כי בכל ימי הגלות היה בבחינת עבד לבני אדם המגושמים בחומר הגם והעב.

ואמירה שלו עם לבן גרתי כלומר לבן הוא לב של אדם, ששם היו דרים שניהם, זה בלב ימין, וזה בלב שמאל כנ"ל, אעפ"י שעשו יצר הרע היה מתגבר עלי בכל עת, אעפ"כ גרתי תרי"ג מצות שמרתי בכל הגליות.

ועבור זה ואחר עד עתה ר"ל ידוע הוא, שתרי"ג מצות הם רמ"ה מצות עשה כנגד רמ"ה אבריו של אדם הראשון, ושם"ה לא תעשה הם כנגד שם"ה גידיו של גוף אדם הראשון, וכל זמן שלא נתקנו כל אדם השלם הזה לא יוכל לבא משיח צדקינו, כנודע ממה שאמרו רז"ל (בבב"א ע"ב) אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף אדם הראשון, ולפי שבכל דור ודור מהתחלת קבלת התורה עד עתה לא היו מתקנים ושומרים ישראל כל התרי"ג מצות, לזה הם צריכים להתגלגל פעם אחר פעם כנודע, לזה אמר ואחר עד עתה שעתי נתקנו כל התרי"ג מצות בשלימות, כי עתה היא התחלת הגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

בן בית' ח"א דף עת. מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וזה אמרו 'היחברך כסא' למה הכסא אינו מחובר, רק 'הוות' שהכסא איננו בשלימות, כי זה לא אכפת לך, רק יצר עמל עלי חק' שכל היום אתה עמל ומתרוצץ כדי שיהיה לך 'חק' שהוא פרנסה, וזה כל הדאגה שלך, ולא לשלימות הכסא הקדוש.

וזה הוא ג"כ הכוונה של המדרש, שזה ידוע וכבר כתבתי כמ"פ, בשם רבינו הקדוש בעל הנועם אלימלך זיע"א (פרשת כי תשא), ש'ראש' קאי על השכינה הקדושה. וזה מה שאומר המדרש, 'ברכות לראש צדיק' זה יעקב שהוא נקרא צדיק, מדוע מפני שכל מגמותיו היה רק 'לראש', שיהיה להשכינה הקדושה דרוך ולא יהיה חו"ש בגלותא. ועי"ז יהיה נשפע לו ג"כ 'ברכות'. 'ופי רשעים' זה עשו הרשע, 'יכסה חמם' חמ"ם הוא מספר ח"ק, שהוא עשה הכול רק על חק שהוא פרנסה, ולא היה דואג על השכינה הקדושה כביכול שהיא בגלותא. ועי"ז מסיים המדרש אשריהם הצדיקים דמתברכין בארץ ומתברכין בשמים, שע"י שהם לא דואגים לעצמם רק לשם שמים, ממילא מתברכין בארץ ומתברכין בשמים.

וזה ששלח יעקב לומר לעשו הרשע, כי הר"ת של יעקב מלאכים לפניו אל בני' כס"א, ומלאך בני' צ"א יחוד הו"ה אדני, היינו שיעקב אבינו היה כל ימיו עוסק רק שיהיה השם והכסא שלמים, ולכן השתמש במלאכים שהוא רוחני, להראות לעשו שהוא אינו עוסק בגשמות כדי שיהיה לו פרנסה וכדומה, וממילא לא היה צריך לדאוג אם הברכות של אביו יתקיימו או לא, כי כל הדאגה שלי הוא אך ורק לרוחניות, שיהיה השם והכסא שלם.

השם יתברך יעזור לנו שתיכף ומיד יהיה הכסא שלם והשם שלם, ויהיה הישועה שלימה במהרה בימינו, כי אין לנו כל כך הרבה כח לסבול את הצרות הגדולות שעושה לנו היום הרשע ימ"ש, ואנו צריכים שהקב"ה כביכול יפדה להרבה מליוני יהודים בני אברהם יצחק ויעקב, שהם בסכנה גדולה ונוראה, ובזכות האבות הקדושים אשר מסרו נפשם על קידוש השם לבורא עולם, יעזור לנו ישועה תיכף ומיד, כי כל רגע הוא יקר מאוד, שברגע אחד כמה אלפי נפשות של יהודים נרצחים. השם יתברך יעזור לנו בביאת גואל צדק ב"ב אמן סלה.

מעשה שלום' ח"א דף עה מרבינו שלום מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא ז"ע

דינים השייכים לערב שבת. סימן רמט

סעודת פדיון הבן שנדחה

ואין כאן רמז ברכה שאינה צריכה, כמו שהארכנו.¹ לסתור דברי הבל, אבל לא יאכל הרבה כדי שיאכל הלחם, להנאת שבת ולקדושתו.

הגדרת סעודת מצוה

אבל כל זה שכתבתי בענין סעודת מצוה, הוא בענין ישיבת חכמים שיושבין בסעודה כיושבים לפני מלך, ומדברין בדברי תורה ובמעשים טובים של הצדיקים וכיוצא בזה, שכר שיחה נאה², אבל כשמעשנין הלילקיס והציגארין ומדברין בדברי הבל דברים בטלים, אין סעודה כזאת כדאי לדחות שבת עבורה, אלא יקצרו הרבה וילכו להם להכין צרכי שבת וענג שבת, ולכן מהראוי אף ברית מילה לעשות בבקר קודם חצות, ואחר חצות יפסיקו וילכו לקיים מצות ענג שבת ושמירתה:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

ג. יכול לאכול כל היום. כך כתב המגיד משנה (שבת פ"ל ה"ד). ובשריע הרב (סעיף ט) כתב: אבל לאכול ולשתות בלי קביעות סעודה, אינו נמנע בערב שבת ובערב יום טוב עד שחשיכה. ע"כ. וראה ב'קונטרס אחרון' (סק"ב).

ד. כמו שהארכנו. ראה לעיל (סימן רא סעיף ה אות לג, ובסק"א) שדחה דברי ה'מגן אברהם' שם, וכן ה'מגן אברהם' (כאן סק"ו). ע"ש.

ה. שכר שיחה נאה. ראה בגמרא (נזיר כג: בבא קמא לח: הוריות י:). אמר רב חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, מנין שאין הקב"ה מקפח אפילו שכר שיחה נאה וכו'. ע"ש.

ט. פדיון הבן שנדחה, וכיוצא שהוא מצוה גמורה, והסעודה הוא סעודת מצוה רבה, נכון שיעשהו בבקר, וכשיגיע זמן מנחה יפסיקו כמו כל מיני סעודות שאינם כל כך חיוב ביום הזה כדלעיל³, ואף על פי כן כיון שהוא מצוה גמורה, אם עשאה אחר חצות אין כאן איסור⁴:

לאכול ולשתות בלא סעודה

י. ולאכול ולשתות בלתי סעודה גדולה, יכול לאכול כל היום⁵, ומי שנפשו חביבה עליו מגופו, לא יאכל אחר חצות אלא מעט דמעט, כדי שיאכל סעודת שבת בהנאה ובלב שמח ובתיאבון:

לאכול מזונות קודם סעודת שבת

יא. יכול לאכול קודם סעודת שבת מעט לעקיד או קיכעל ושאר דברים להסיר כאב הלב, ויכול לברך,

א. כדלעיל. כדלעיל (סעיף ז).

ב. אם עשאה אחר חצות אין כאן איסור. עיין ב'מגן אברהם' (סק"ה) דפדיון הבן שעבר זמנו אסור לעשותו בערב שבת. ובשריע הרב (סעיף ח) כתב: אבל אם אירע איזה אונס שלא פדאו ביום ל"א, אין לפדותו בערב שבת ולעשותו אז סעודה של משתה, דכיון שנדחית המצוה מזמנה ידחנה גם כן מערב שבת מפני כבוד השבת, אלא יפדנו בלא סעודה של משתה. ע"כ. ודעת רבינו דיכול לעשותו בבוקר, וכן במשנה ברורה (סק"ב) כתב: וכן בפדיון הבן אפילו עבר זמנו, מכל מקום כיון שמן הדין אפילו אחר שלשים יום כל שעתא ושעתא רמיא חיובא עליה לפדותו, ממילא מותר לעשות הסעודה. ע"כ. ובשער הציון (סק"ט) הביא שכן כתב ב'נשמת אדם' בשם כמה פוסקים, דלא כמגן אברהם. ע"ש.

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו ז"ע

ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתי (לב כז).

מגיד נעשה רעש גדול בשמים, אחר ששבר הקלפה גדולה שלו מכל וכל, ותכף ומגיד שמע האיש שהוא כרוז מן השמים שכל ימיו כל מה שיאמר ויברך לאיזה איש, תכף ומגיד יהיה נענה וינעשה לו בקשתו ותפלתו, ותכף הגיע לו מדרגות גדולות וקדושות, וראה מסוף עולם עד סופו. וכשראו בית דין שלמעלה זאת, אמרו באיזה אופן יכול להיות מדרגות גדולות לאיש כזה, אחר שאין לו שום תורה ודבר עבודה, ולמדרגות אלו צריך להיות כלי הגון, ואברים שלו יהיו קדושים. ועוד שיכול הוא לבטל כל הבחירה של כל העולם, ומה שפוסקים למעלה הוא יכול לבטל ומחריב כל העולם. מגיד פסקו בבית דין שלמעלה, שבודאי כל מה שרצו הקדוש ברוך הוא על האיש הזה כן יקום, ואין יכולים לגרע ממנו אפלו פחית השערה, אלא שכן צריך להיות, שיהיה איש בזוי, שפור כל ימיו, עד שכל העולם לא ידעו מזה, ובורחים ממנו מחמת גדל פחיתות שלו, ובזשים כלם לדבר עמו, וכך היה. לזה שאני יודע על זאת, ואני לא נכלתי להושיע אותך על ענין שלך, ושלחתי אותך אצלו להושיע לך. עד כאן שמעתי מאדוני אבי מורי ורבי הכיני פכרת משבבו זלתי¹.

יקו ביתי! אבות פרק ב' משנה א' אופן יד

השכור הנ"ל היה עשיר גדול, ובעל עבדות גדולות שלא הניח עבדה שלא עבר חממא ליצלו, ובתוך זמן זה שמע שיש אישה זונה נפקת במקום פלוני, ודרכה היה לקבל ארבע מאות זהובים מכל אדם שרוצה לעשות עמה עבדה גדולה כזו. וכששמע האיש הנ"ל זאת, תכף נסע עם העגלה חשוכה שלו, ולקח מביתו ארבע מאות זהובים לצורך עבדה זו. ובתוך הדרכ המקלקל שלו ראה שהולך בדרך איש יהודי אחד בכבלי ברזל על ידיו ועל רגליו, ונכרים הולכים אחריו לשמר אותו. וכשראה זאת אמר תכף לבעל העגלה שלו עמד, ושאל לאיש יהודי הנ"ל, מה הוא ומה המעשה שאתה הולך בכבלי ברזל. השיב לו שהוא היה ראנדאר לבעל בית מזינה אצל אדון פלוני, ולא היה לו לשלם עבור הראנדע [הבית מזינה] לערך שלשה שנים, ומגיע לו ממנו ארבע מאות זהובים, והאדון השליך אותו לבור לערך שתי שנים, ובשבוע הזה בקשתי מהאדון שיוציאני מהבור ההוא. כדי שאלך לאחי בני ישראל הקדושים, אפשר נחמנו עלי ויתנו לי הסך הנ"ל כדי שאוכל לפדות עצמי. וכששמע זאת תכף ומגיד ירד מהמורקבה שלו, ונתן להנכרים השומרים את העני הזה ארבע מאות זהובים שהיה לו עבור עבדה הנ"ל. ותכף פשעשה זאת אמר בלבו אחר לביתי ולא אעשה עוד חס ושלום עבדה זו.

שמעתי מאדוני אבי מורי ורבי הכיני פכרת משבבו זלתי¹, בשם רבנו אלקי רבי ד"ב בער, מגיד מישרים בטארצין [ממעזריטש] זלתי², שבא אצלו איזה איש שהיה צריך לישועה גדולה. אמר לו הרב הקדוש, אני איני יכול להושיע אותך על דבר זה, אלא שיש בעיר פלוני איש אחד ושמו כך וכך, והוא יכול להושיע לך. והאיש ההוא הוא שפור גדול, וכל כך הוא שותה בשכרות שלו, עד ששוכב כל היום בשוק ברחובות העיר ברשות הרבים כפחד הריקים, ולא נמצא איש בזוי כמוהו בעולם. וכשתגיע לשם צריך אתה לבוא אצלו תכף כאור הבקר קדם שהתפלל תפלת שחרית ולא שתה עוד שום משקה, ותמתין שם עד אחר התפלה שלו, וקדם שיתחיל לשתות תכף ומגיד תבוא אצלו בבקשה שלך, ותספר לו כל הענין הצריך לך לישועה, ותבקש ממנו שישם ויתברך יושע לך על ענין זה, ומה שיאמר כן יהיה בלי ספק. וכך עשה האיש הזה כמו שצוה לו רבנו ר' ד"ב בער [ממעזריטש] זלתי³, והשכור הלך ברכו שיעזר לו השם ויתברך תכף ומגיד, ונענה תכף והיה לאיש הזה ישועה גדולה.

ואחר שראה האיש הזה כל ענין זה, והיה לו ישועה גדולה, נסע תכף לרבו הקדוש הנ"ל, ושאלו פליאה נשגבה זאת. השיב לו רבנו הנ"ל, שהאיש

הרה"ק רבי דוב בער בן רבי אברהם המגיד ממועזריטש זצוק"ל י"ט כסליו תקל"ג

אור תורת החסידות

כמו שבענין המצות צריכין ידיעות מציאות האורות, כן בכל דברים גשמים, לידע היאך לקדש עצמו במותר לו, ולהעלות מכל דברים רמיזא דחכמתא וליחד עם כל דברים גשמים, בסוד 'אתקשטת בקישוטין דלא הוי' (זוהר משפטים צה.), ואם תזכה לטהר נפשך באמת לרצון הבורא ולא לשום דבר בעולם, ותזכה להיות מרכבה לשכינה, אזי בכל פעולות אפילו גשמיות תפעול למעלה ענינים רמים ונוראים, אשר אסור זה להעלות על הכתב, כי לאו כולא עלמא כדאי לזה, וזה תזכה אחר שתאבק בעפר רגלי הצדיקים תלמידי מרן הבעש"ט ותלמידי תלמידי האמיתים, אם יהיה נפשך מטוהר ותהיה כדאי, אזי מכל תנועתם תבין דרכי תורה ועבודה ויחודים, **כי יש בזה אלף אלפים ורבי רבבות דרכים אשר גילה לנו הבעש"ט ותלמידיו איש אלהי קדוש מוהר"ר דוב בער [ממעזריטש] נב"מ,** ואסור זה להעלות על הכתב, אלא כל אחד לפי זכות נשמתו ישיג בזה דברים רמים, אלא יהיה במחשבה כל הדברים והיחודים בענינים האלו, כי 'במחשבה אתברירו' (זוהר פקודי רנד:), אם תזכה להיות מרכבה אליו, ותטהר מחשבתך ותקיים 'אשרי איש שלא ישכח' (מוסף ר"ה), ותשמש צדיקים אמיתים, אזי יאר אור אלהי עליך ותבין כל הדברים אשר הם כבשונו של עולם.

ואתם אחיי וריעי ובני, **אם הרב אלהי קדוש מוהר"ר דוב בער [ממעזריטש]** היה מייחד בכל הדברים, לא היה חלילה כוונתו הקדושה למשלים, ואם היה אומר באיזה פעם משל (ראה 'ליקוטי יקרים' אות קלז - קס), מי יודע באיזה עולם דיבר, אם בחכמה דעשיה או דיצירה, ויש בזה הרבה לדבר, והמשכיל יבין.

'היכל הברכה' בראשית ל.

על ידי הצדיקים נמשך פעולת השגחה לישראל וכיון שעל ידי הצדיקים נמשך פעולת השגחה לכל בית ישראל, לכן למטה הזהר בבחלתן שנשיכתן נשיכת שועל עקרב שרף (מו"ק טז:), ולמעלה הם ממליצין תמיד טוב על בית ישראל ומבטלין הגזירות רעות, ותגזור אומר ויקם (איוב כב כח), כי כיון שכל אור השגחה נמשך על ידם על בית ישראל, גם פעולת השגחה על ידם להעניש ולהשכיר, מאן מלכי רבנן (גיטין סב.), מי מושל בי צדיק 'צדיק מושל ביראת אלהים' (ש"יב כג ג), כי כשעבדו הצדיקים ממליכין השכינה בכל עת ורגע על כל אבר ואבר, אזי הקב"ה נותן להם המלוכה, פעולת השגחה להעניש ולהשכיר מדה כנגד מדה, **ידוע מדברי רבינו מוה"ר הקדוש דוב בער המגיד [ממעזריטש] זל"ה,** ובכל דור ודור נשתנה הנהגות הצדיקים, לפי נטיית נפשם לחסד ולגבורה.

'היכל הברכה' בראשית לו:

אתקשטת בקישוטין דלא הו

ודע שהברורים נתבררין בכל יום על ידי תפלה ותורה ומצוה, ועל ידי יחודים קדושים שמייחדין בכל דבר, אכילה ושתייה ומי"מ ולי"ט מלאכות, כמו שהשיב משיח למרן הקדוש הריב"ש טוב, בעת שיתפרסם למודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעינותך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת, ויוכלו גם המה לעשות יחודים כמותך, ואז יכלו כל הקליפות ויהיה עת רצון וישועה, וכמו שאמר **רבינו הקדוש**

מוהר"ר דוב בער [ממעזריטש] זלה"ה 'אתקשטת בקישוטין דלא הווי' (זוהר משפטים צה.), כי תורה ומצות הם 'קישוטין דהווי', אבל כשמעלין מדרגות התחתונות מדצח"מ על ידי יחודים, זהו 'קישוטין דלא הווי', והשכינה אתקשטת בהון, והן עולין כל הברורין ליסוד בנימין צרור החיים.

'היכל הברכה' דברים קסב.

קשת של אש

פעם אחת עמד מורי ורבי רבינו **יהושע העשיל מאפטא** בתוך הקהל יראים, ואמר שהוא אינו מאמין לעצמו אפילו רגע, ובפרט 'ליונגע לייט' (אברכים) של דור זה אפילו לזקנים, ועמד שם זקן אחד מגיד מבארנאו ששימש את **רבינו הקדוש מוהר"ר דוב בער [ממעזריטש],** וזכה לראות קשת של אש על רבינו בעת התפילה, והיה בן תשעים שנה, ואמר לזה המגיד אני מאמין שלא יסוג אחר אבל לא לאחר.

'נתיב מצותיך' אמונה ה ב

מעין עולם הבא

אחרי [היבעל שם טוב] קם **רבינו הקדוש קדוש קדשים רבינו דוב בער [ממעזריטש]** המאיר לארץ, והיה לו שלוש מאות תלמידים כולם בעלי רוח הקדוש אמיתי, ועליו עמדו נחשים ועקרבים בלי שיעור עד שהסיתו גם לגדולי הדור והיה ריב ומחלוקת מה שלא היה בזמן קרח, וכל זה הסיבה על ידי שהצדיק הולך בכל יום ממדריגה למדריגה עומדים עליו נחשים ועל ידם נקרעו כל הדינים ממנו, **עד שנתגלה לו אור עליון מעין עולם הבא לילך מעולם ועד עולם מדרגות גדולות,** כי בודאי מי שהולך עם זבל וקש ותבן לא יעמו עליו ליסטים והולך בשלום עם זבל שלו המריח, אבל ההולך באבנים יקררות כמה רוצחים וליסטים עומדים עליו.

'נתיב מצותיך' היחוד ד ד

זכה ונעשה כסא השכינה ממש

כמו שאמר **רבינו קדוש קדשים מלאך אלקים ממש חיות נפשינו רבינו דוב בער מראוונע [המגיד ממעזריטש],** שעסק כמה שנים עד שטיהר לגמרי מדה אחת, ואח"כ ישב ועסק עד שהעביר חשך ודין רע של מדה אחרת, **עד שזכה ונעשה כסא השכינה ממש,** והוא עבודה קשה לקבל כל כך חשכות ומרירות וטילטול וצער וגלות ודוחק ועוני ובזיונות וחלישות דעת ממש עד עפר עד שיזכה לנועם אור עליון באמת, בלתי טעות מקליפות נגה, כי הרבה טעות ומטעין יש בעולם וצדיקאית אתכפין קמיהו.

'נתיב מצותיך' התורה א ט

גודל ענוותנותו

ומעשה היה בימי **איש אלקים הגאון אלוקי מורינו ורבינו דוב [ממעזריטש]** שנתקרב אליו איש אחד עשיר מופלג וירד מנכסיו ונעשה עני, ושאל לו הסיבה, והשיב, עד כעת עמדת בצפון, וכשקרבת עצמך להפיק חכמה, נכנסת לדרום ונתרחקת מצפון, וירדת נכסיד, ובאמת **הקדוש רבינו מרוב ענוה שלו השיג כך,** כי באמת כשמקרבין עצמו לצדיק צריכין להיות בביטול והכנעה אין ממש ובאהבה גדולה, ושם במדת אין לית שמאלא בההוא עתיקא כולא ימינא, והצפון והדרום כלולין יחד עד אחד, כי שם האחדות הגמור יכולין להמשיך עושר וחכמה מאחדות הפשוט, וזה העשיר לא נתבטל במידת אין לפני רבינו הקדוש וירד מנכסיו, **ורבינו מרוב ענוה שלו כידוע גודל**

ענוה שלו, לא אמר לו אלא ברמז.

'היכל הברכה' במדבר ה:

התלהבות לתפלה

וידוע **ממורינו ורבינו ר' בער [ממעזריטש]** על מאמר חז"ל (סנהדרין סד.) דתפסוה ליצר ולא אשתכח בעיתא בת יומא, כי בעיתא קאי על תפלה כי כשנתבטל היצר לא היה התלהבות לתפלה, כי עיקר התפילה דביקות והתלהבות אש להבת שלהבת, ולא שיצטעקו כמו קורא בשדה צעק לבם אל ה'.

'אוצר החיים' במדבר קלד.

חידושי תורה

ואמר **הקדוש רבינו דוב [ממעזריטש]** שמיום שנחלקה מלכות בית דוד, אין לך אדם שיאמר שום חידוש בתורה שלא יהיה מנגד נגדו, אפילו אינו בנמצא כאן הוא מעבר לים בוודאי, כידוע.

'היכל הברכה' הקדמה

דרך הצדיק

כמו שאמר **אדונינו המלך רבינו הקדוש מוהר"ר דוב בער [ממעזריטש]** זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, 'כלי צדיק יערום' כל ערמות של עולם הזה, 'יעשה בדעת' ברוח הקדוש, 'וכסיל יפרוש' אף פרישות של הוא 'אולת' (משלי יג טז).

'נוצר חסד' פ"ג מ"ז

בגנות הגאון

כמו ששמעתי בשם **רבינו רבי בער ממעזריטש זלה"ה** שבא אצלו ישראל נאה, והבין רבינו זלה"ה שהוא מלא וגדלות וגאוה, ולא היה לו שום ביטול לפניו, אמר לו ראה שיש לפני ביתי הר קטן של זבל, אם בא אצלי ישראל נאה ומניח שם הפסולת שלו גם כן אצל הזבלים שלפני ביתי, מוטב, ואם לאו, הרי לקח חצי גם הפסולת שלי, והבן.

'זקן ביתו' ח"א מ"ד אופן טז

עדות המגיד על תורת רבינו המהרי"א זיע"א כתבתי בחצות הלילה ואח"כ למדתי גמרא, ונפל עלי שינה וישנתי וראיתי את **רבינו הקדוש מוהר"ר דוב בער [ממעזריטש] זלה"ה,** ומרוב שמחתי דחקתי ונכנסתי ואמרתי רבינו הקדוש ילמדנו אורחות חיים ואמר וכו', ואח"כ שאלתי אתו על ענין חידושי שאני מחדש בתורה, **והשיב טוב ומקובל למעלה,** ואמר לי כמה דרכים וחידושים בעניני חסירות ויתירות וחזרתי לפניו, אעפ"כ שירדתי לזה העולם נשכח ממני הכל בעוונתי.

'היכל הברכה' דברים קעה:

איזהו עבודה תמה

וכן שמעתי בשם הרב המגיד [ממעזריטש] בזה מן מאמרם ז"ל (יומא כד.) איזהו עבודה תמה כל שאין אחריה עבודה, והנה כשמתכון באכילתו רק לחזק הגוף לתורה ולעבודה, האיך הוא עבודה תמה, הלא בשעת אכילה אינו מתפלל ואינו לומד ואין זו עבודה אלא לצורך עבודה שלאחריה ע"כ דבריו, אבל אם האכילה הוא על דרך כוונת האר"י ז"ל לברר ברורין להעלות הנצוצי קדושה מן המאכל, להעלות הטוב מן ברורי מלכין קדמאין, ובפרט מי שזיכהו השם להשיג להעמיד נגד עיניו ושכלו שרשי שמותיו יתברך שמו, יכול ליחד באכילתו כמו בתפלתו, אשר לו ואשרי חלקו.

'יסור מרע ועשה טוב' כתב יוסר דברי אמת אות כט